

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Μαθαίνω για τα σπάνια και απειλούμενα με εξαφάνιση ζώα της Κύπρου

Ας
προσπαθήσουμε
όλοι να μη
χαθεί κανένα
είδος ζώου
από την Κύπρο

Ξέρεις ότι:

- Πανίδα ονομάζουμε όλα τα ζώα μιας περιοχής. Αυτά μπορεί να είναι θηλαστικά, ερπετά, πουλιά, αμφίβια, έντομα, ακόμα και ψάρια.
- Ενδημικό είναι ένα είδος ζώου ή φυτού που το συναντάς μόνο σε ένα μέρος, σ' ολόκληρη τη γη. Είναι μοναδικό. Ένα ενδημικό είδος της Κύπρου ζει μόνο εδώ και πουθενά αλλού στον κόσμο!
- Κάθε ζώο, μικρό ή μεγάλο, είναι σημαντικό για να μπορεί να συνεχίζεται η ζωή. Κάποια από αυτά κινδυνεύουν και χρειάζονται τη βοήθειά μας για να επιβιώσουν.

ΕΡΠΕΤΑ

Στα ερπετά ανήκουν οι χελώνες, οι σαύρες και τα φίδια. Είναι όλα ψυχρόαιμα, δηλαδή η θερμοκρασία του σώματός τους εξαρτάται από τη θερμοκρασία του περιβάλλοντος. Το ξέρεις ότι το δέρμα τους είναι καλυμμένο με λέπια (φολίδες); Αυτό το υλικό τα προστατεύει από την ξηρασία.

Το κυπριακό φίδι

Επιστημονικό όνομα: *Heirophis cypriensis*

Είναι είδος ενδημικό. Το συναντούμε πιο συχνά στα Δάση Τροόδους και Πάφου. Να θυμάσαι ότι δεν είναι επικίνδυνο για τον άνθρωπο, αλλά αντίθετα, είναι πολύ χρήσιμο αφού τρέφεται με τρωκτικά και έντομα. Ο άνθρωπος πολλές φορές το φοβάται και το σκοτώνει, αφού δεν γνωρίζει ότι είναι εντελώς αβλαβές.

Το κυπριακό νερόφιδο

Επιστημονικό όνομα: *Natrix natrix cypriaca*

Το συγκεκριμένο είδος που υπάρχει στην Κύπρο, είναι διαφορετικό από άλλα είδη που συναντούμε σε άλλες χώρες στην Ευρώπη και στην Ασία. Είναι, δηλαδή, ενδημικό υποείδος. Είναι ένα από τα πιο ακίνδυνα φίδια που έχουμε στην Κύπρο, διότι δεν έχει δηλητήριο, αλλά ούτε δαγκώνει. Εξαρτάται άμεσα από το νερό. Είναι πολύ σπάνιο και απειλείται άμεσα με εξαφάνιση, αφού οι λιγότερες λίμνες στις οποίες ζει, ξηραίνονται, ρυπώνονται από τους ανθρώπους με σκουπίδια και χημικά φάρμακα και απελευθερώνουν σ' αυτές ξένα είδη, τα οποία τρώνε την τροφή του νερόφιδου και δεν το αφήνουν να επιβιώσει.

Οι χελώνες της Κύπρου

Στο νησί μας έχουμε τρία διαφορετικά είδη χελωνών. Η μια από αυτές είναι η χελώνα του γλυκού νερού. *Mauremis rivulata* είναι το επιστημονικό της όνομα. Τη συναντούμε σε διάφορους υγροβιότοπους, όπως ποταμούς και μικρές λίμνες στις πεδινές περιοχές. Δυστυχώς κινδυνεύει με εξαφάνιση, αφού ο άνθρωπος μολύνει και αποξηραίνει τους βιοτόπους της.

Οι άλλες δύο χελώνες είναι θαλάσσιες. Και τα δύο είδη κινδυνεύουν με εξαφάνιση. Η μια χελώνα είναι η πολύ γνωστή σε όλους μας καρέττα καρέττα (*Caretta caretta*), που γεννά τα αυγά της, εκτός από την Κύπρο, και στην Ελλάδα και Τουρκία, και σε μικρούς αριθμούς σε άλλες χώρες της Νότιας και Ανατολικής Μεσογείου.

Η άλλη είναι η πράσινη χελώνα (*Chelonia mydas*) η οποία, από ολόκληρη την Μεσόγειο, γεννά σχεδόν αποκλειστικά στην Κύπρο και στην Τουρκία και ένας πολύ μικρός αριθμός τους στη Συρία και το Ισραήλ.

Για τη διάσωση των χελώνων, εφαρμόζεται εδώ και πολλά χρόνια ειδικό Σχέδιο από το Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών, με το οποίο προστατεύονται οι σημαντικότερες παραλίες όπου οι χελώνες γεννούν τα αυγά τους μέσα στην άμμο. Ακόμη, προστατεύονται τα αυγά μέχρι να εκκολαφθούν τα μικρά χελωνάκια μέσα από την άμμο και να διασφαλιστεί ότι αυτά θα πάνε προς τη θάλασσα με ασφάλεια. Τα αυγά και τα χελωνάκια στην παραλία κινδυνεύουν από άλλα είδη ζώων, από την οδήγηση πάνω στην παραλία, καθώς και από τα φώτα που ελκύουν τα χελωνάκια και τα εμποδίζουν να πάνε στη θάλασσα.

ΘΗΛΑΣΤΙΚΑ

Το κυπριακό αγρινό Επιστημονικό όνομα: *Ovis gmelini ophion*

Το αγρινό είναι θηλαστικό και είναι το μεγαλύτερο ζώο που συναντούμε στην Κύπρο. Είναι **ενδημικό**, δηλαδή θα το βρεις μόνο στο νησί μας, πουθενά αλλού, σε όποια χώρα του κόσμου και αν πας. Ζει στα ψηλά βουνά του Δάσους Πάφου. Προστατεύεται αυστηρά, αφού πριν μερικές δεκαετίες κόντεψε να εξαφανιστεί από την Κύπρο.

Ο νυχτοπάππαρος Επιστημονική ονομασία: *Rousettus aegyptiacus*

Είναι είδος νυχτερίδας και είναι το μοναδικό θηλαστικό του τόπου μας που πετά. Είναι η μεγαλύτερη νυχτερίδα που συναντούμε στην Κύπρο και δεν υπάρχει σε καμιά άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Τρέφεται με φρούτα, τα οποία πολλές φορές δεν μπορούν να καταναλωθούν από τον άνθρωπο, και αυτό βοηθά στη μείωση των επιβλαβών εντόμων. Κουρνιάζει σε μεγάλες σπηλιές και παλιά λατομεία. Επειδή ο άνθρωπος δεν γνωρίζει πόσο σημαντικό είδος είναι ο νυχτοπάππαρος, τον σκοτώνει, και γι' αυτό κινδυνεύει άμεσα με αφανισμό.

ΠΟΥΛΙΑ

Ο γύπας ο πυρόχρους

Επιστημονική ονομασία: *Gyps fulvus*

Το ξέρεις ότι είναι το μεγαλύτερο σε μέγεθος πουλί που έχουμε στην Κύπρο; Πριν πολλά πολλά χρόνια, υπήρχαν πάρα πολλοί γύπες στο νησί μας, αλλά τώρα έχουν μείνει μόνο ελάχιστοι. Ο γύπας τρέφεται με τα πτώματα άλλων ζώων και μ' αυτόν τον τρόπο καθαρίζει το περιβάλλον από αυτά. Κινδυνεύει όμως, αφού ο άνθρωπος χρησιμοποιεί δηλητήρια για άλλα ζώα με αποτέλεσμα να δηλητηριάζεται και ο γύπας.

ΩΡΑ ΓΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

1. Βάλε ✓ στη σωστή απάντηση και X στη λανθασμένη:

- Οι θαλάσσιες χελώνες γεννούν τα αυγά τους μέσα στην άμμο.
- Ο νυχτοπάππαρος είναι πουλί.
- Το αγρινό μπορείς να το βρεις στις πεδιάδες.
- Το νερόφιδο είναι τελείως ακίνδυνο για τον άνθρωπο.

Βρες το όνομα:

α) Του πιο μεγάλου θηλαστικού που ζει στην Κύπρο.

Α _____

β) Του πιο μεγάλου πουλιού που ζει στην Κύπρο.

Γ _____

3. Αντιστοίχιση:

α) Φίδι	i) Τρέχει γρήγορα με τα μακριά της πόδια
β) Χελώνα	ii) Σέρνεται στο έδαφος με τους μύες και τις φολίδες της κοιλιάς
γ) Σαύρα	iii) Περπατά αργά με τα δυνατά της πόδια

4. Βρες τις 10 λέξεις που κρύβονται πιο κάτω:

Ο	Ε	Ρ	Π	Ε	Τ	Α	Χ	Ν
Π	Γ	Ν	Κ	Υ	Β	Κ	Ε	Π
Α	Υ	Ψ	Δ	Μ	Ω	Ρ	Λ	Α
Γ	Π	Θ	Α	Η	Ο	Κ	Ω	Ν
Ρ	Α	Ο	Χ	Φ	Μ	Λ	Ν	Ι
Ι	Σ	Κ	Ι	Ν	Χ	Ι	Α	Δ
Ν	Δ	Δ	Σ	Ζ	Ω	Α	Κ	Α
Ο	Ο	Π	Ο	Υ	Λ	Ι	Α	Ο
Α	Κ	Α	Ρ	Ε	Τ	Τ	Α	Ξ

ΛΥΣΕΙΣ

Ετοιμάστηκε από την:

- α) Σωστό
β) Λανθασμένο
γ) Λανθασμένο
δ) Σωστό
- α) Αγρινό
β) Γύπας

- α) ii
β) iii
γ) i

- ΑΓΡΙΝΟ
ΕΝΔΗΜΙΚΟ
ΝΕΡΟΦΙΔΟ

ΠΑΝΙΔΑ
ΚΑΡΕΤΤΑ
ΖΩΑ
ΧΕΛΩΝΑ
ΕΡΠΕΤΑ
ΓΥΠΑΣ
ΠΟΥΛΙΑ

Έλενα Ερωτοκρίτου, Τεχνικός Περιβάλλοντος,
Υπηρεσία Περιβάλλοντος
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

Τηλ.: 22408921, Φαξ: 22774945

Ηλ. Ταχυδρ.: eerotokritou@environment.moa.gov.cy

Ιστοσελίδα: www.moa.gov.cy

Φωτογραφίες: Α. Δημητρόπουλος, Μ. Χατζηχριστοφόρου,
Α. Αντωνίου, Ε. Ερωτοκρίτου

